

LW 218

ЮРИДИЧЕСКА ЕТИКА

Приета: прот. № 24 от 27.10.2009г., изм. прот. № 11 от 17.09.2011г., изм. прот. №15 от 24.06.2016г.

Лектор: Проф. Силви Чернев, Доц.д-р Борислав Градинаров

АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Юридическа етика“ запознава студентите с възникването на етиката като наука, с морала като нормативна система и неговата роля за правото, както и дефинирането на същността и функциите на юридическата етика. Учебният материал е с интердисциплинарен характер тъй като разглежда въпроси от различни области – философски, политически, правни, управленски, социологически, психологически и др. Тя изучава същността и етичните измерения на ключови за правото категории като справедливост, равенство, свобода, роля на нравствения и професионалния дълг, на моралните и професионалните качества при упражняването на юридическите професии. За вникване в същността на дисциплината се налага да се използват знания от различни отрасли на правото като конституционно и международно публично право, гражданско право (обща част), наказателно право, трудово право и др.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Основна цел на дисциплината е да формира задълбочени и систематични знания за професионалните и етичните изисквания към различните юридически професии (на съдиите, на прокурорите, на адвокатите, на нотариусите, на юрисконсултите, на следователите). Лекционният курс си поставя за задача да разкрие връзката и зависимостта между авторитета сред колегите и успеха в кариерата на юристите не само от задълбочената и систематична теоретична и практическа подготовка, но и от спазването на възприетите в гилдията морални норми. Анализират се чувствителни за юридическите професии въпроси като ролята и противодействията на корупцията, значението на добрите колегиални отношения, избягването на конфликта на интереси и на използването на професията за лично облагодетелстване, механизмите, по които се гради авторитет и уважение пред гражданите и колегите и т. н.

В рамките на обучението студентите ще имат възможност да се запознаят с различни гледни точки, концепции и модели за ролята на етиката в юридическите професии, както и с отговорността на всеки отделен представител на тези професии за съхраняване на техния статус и престиж. Подготовката, която дава дисциплината е и с практическа насоченост, тъй като задачата ѝ не е просто да запознае студентите с актуалните поведенчески норми в конкретните сфери на упражняване на правото, но и да формира у тях трайни мотиви за спазването им.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината изисква общи познания по политология, психология, обща теория на държавата и правото, конституционно право, както и владеенето на основни понятия от

гражданското и наказателното право. Тя обаче, не се надгражда над тях, затова не се налага да бъде преподавана след като курсовете по основните правни дисциплини са преминати.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Право	Избираема	4	40			40	25		25	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

I. Обща част.

1. Етиката като наука. Основни понятия.
2. Моралът като предмет на етиката. Обичаят и традицията.
3. Моралът като основа на правото. Исторически аспекти.
4. Взаимовръзката между морала и правото. Правните и моралните норми.
5. Приложна етика. Понятие, възникване, значение.
6. Професионалните етики. Юридическата етика като професионална етика.
7. Етичните ценности в правото. Нравствен идеал.
8. Основни оценъчно-регулативни категории. Общественото мнение и съвестта.
9. Свободата като ценност.
10. Ограничения на свободата. Лишаването от свобода като етичен проблем.
11. Човешко достойнство, чест и добро име. История на проблема.
12. Основните човешки права и тяхната защита.
13. Равенството. Правно-етични характеристики.
14. Равенството. Отговорите на либерализма и егалитаризма.
15. Равенство и дискриминация.
16. Справедливостта. Понятие.
17. Правно - етическата справедливост. Значение на справедливостта в правото.
18. Справедливост и социална държава. Социалната справедливост.
19. Морална и юридическа отговорност. Специфики.
20. Въпросът за вината в правото и етиката.
21. Юридическа и морална санкция. Сходство и разлики с други видове санкция.

II. Специална част.

22. Вътрешното убеждение – формиране. Значението на вътрешното убеждение в дейността на обвинението, защитата и съда.
23. Значение на моралните и деловите качества в юридическите професии. Добрата репутация.
24. Морални и социално-икономически аспекти на корупцията. Уронване престижа на съдебната власт.
25. Етиката в прокурорската дейност. Престъплението като морален и юридически проблем.
26. Обвинението и наказанието от юридическа и етическа гледна точка.
27. Кодекс за етично поведение на българските магистрати.
28. Типични етични конфликти в професията на съдията.
29. Справедливост и закон. Морално дължимо и правно дължимо.
30. Общественият натиск и съдебната грешка.

31. Реабилитацията като юридически и етичен проблем.
32. Етични конфликти и дилеми в дейността на адвоката. Противоречието между права и морални норми.
33. Адвокатската тайна.
34. Етичен кодекс на адвоката.
35. Етичен кодекс на нотариусите.
36. Професията юриконсулт. Професионални и етични изисквания.
37. Правила на професионалната етика на частните съдебни изпълнители.
38. Етични аспекти на доказателственото право.
39. Морални изисквания към следователя и разследващите полицаи.
40. Етичен кодекс на служителите от съдебната администрация.

МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

Методиката на преподаване включва лекционни материали, интерактивни презентации, предварителни задания за прочит на учебна литература, документи и материали, общи дискусии, въпроси и отговори, анализ на законодателството в областта и други.

МЕТОДИ НА ОЦЕНЯВАНЕ

Методиката на оценяване включва писмен тест, с включени в него въпроси от отворен и от затворен тип.

Семестриалният изпит е писмен. Крайната оценка се формира въз основа на показаните знания по време на изпита, като се отчита присъствието и участието в дискусиите по време на лекционния курс.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Аристотел, "Никомахова етика", С., 1993.
2. Векио Дж., Справедливостта. С., 1995.
3. Вълчев, Д., Валидност и легитимност в правото, С., 2013 г.
4. Градинаров, Б., „Юридическа етика”, В. Т., 2011.
5. Колев, Т., Теория на правораздавателната дейност, т. 2,: Истина, обоснованост, справедливост, С., 2011
6. Маринова, Е., Начално развитие на моралните чувства, В. Т., 2010
7. Мил, Дж. Ст., „За свободата”, С., 1993.
8. Михайлова М. „Право, равенство, справедливост”, С., 1990.
9. Мур, Дж., „Основи на етиката”, С., 1996.
10. Нозик, Р., „Анархия, държава и утопия”, С., 2006.
11. Ташев, Р., Обща теория на правото. Основни правни аспекти. С., 2004.
12. Торбов Ц., Основният принцип на правото. Право и справедливост. С., 1992.
13. Хабермас, Ю., „Морал, право и демокрация”, С., 1999.